

ÅLESUND KOMMUNE
Kontrollutvalget

15.09. 2011

MØTEINNKALLING

Kopi til: Ordfører
Revisor
Rådmann

Medlemmene av
Kontrollutvalget

INNKALLING TIL MØTE I ÅLESUND KONTROLLUTVALG

Det blir med dette kallt inn til møte i kontrollutvalget

**torsdag 29. september 2011 kl. 16.00 i kontrollutvalgsekretariatets lokaler
i Lerstadvegen**

SAKSLISTE:

- Sak 12/11 - Godkjenning av møtebok fra møte den 1. juni 2011
- ” 13/11 - Forvaltningsrevisjonsrapport nr. 1/2011 – Praktisering av regelverket for offentlige anskaffelser i Ålesund Kommunale Eiendom KF
- ” 14/11 - Budsjettkontroll 1. tertialrapport 2011

Eventuelt

Dersom det er vanskeleg å møte, gi melding på telefon til daglig leder tlf. 70 17 21 58 eventuelt 97 60 57 83 eller e-postadresse kontrollutval@kontrollutval.no.

Svein Inge Alnes
leder
(sign.)

KONTROLLUTVALGET I ÅLESUND KOMMUNE

MØTEBOK

Møtedato: 1. juni 2011, kl. 13.00

Møtested: Kontrollutvalgsekretariatets lokaler i Lerstadvegen

Møtet ble ledet av: Svein Inge Alnes

Til stede forøvrig: Eva Høeg-Krohn, Kjell Godø Dyb og Kjell Tore Bondevik
= 4 voterende

Camilla Anett Edvardsen og Knut Anders Oskarson hadde meldt forfall.

Fra kontrollutvalgsekretariatet møtte daglig leder Harald Rogne

Fra kommunerevisjonen møtte daglig leder Kjetil Bjørnsen

Frå Ålesund kommune møtte regnskapssjef Arntsen.

Det kom fram merknader til innkallinga. Denne gikk ut på sen framleggelse av regnskapene og årsmelding og dermed sen utsending til kontrollutvalget.

Det kom ikke fram merknader til saklisten.

SAK 6/11

GODKJENNING AV MØTEBOK FRA MØTE 5. APRIL 2011

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak:

Møtebok fra kontrollutvalgets møte 5. april 2011 blir godkjent.

SAK 07/11

ÅRSMELDING 2010 – ÅLESUND KOMMUNE

Innstilling datert 30.05.2011 frå kontrollutvalgsekretariatet

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak:

Kontrollutvalget tar årsmelding 2010 for Ålesund kommune til orientering.

SAK 8/11

KOMMUNEREGNSKAPET 2010 – ÅLESUND KOMMUNE

Innstilling datert 30.05.2011 frå kontrollutvalgsekretariatet.

Kontrollutvalgets enstemmige uttalelse:

1. Ålesund kommune sitt regnskap for 2010 blir godkjent.
2. Innenfor enkelte virksomhetsområder foreligger det mer-/mindreforbruk i forhold til vedtatt budsjett og kontrollutvalget vil presisere at årsbudsjettet er bindende, jf kommunelova § 47 nr. 2.

SAK 9/11

RENSKAP 2010 – ÅLESUND KOMMUNALE EIENDOM KF

Innstilling datert 30.05.2011 frå kontrollutvalgsekretariatet.

Kontrollutvalgets enstemmige uttalelse:

Ålesund kommunale eiendom KF sitt regnskap for 2010 blir godkjent.

SAK 10/11

REGNSKAP 2010 – ÅLESUND BRANNVESEN KF

Innstilling datert 30.05.2011 frå kontrollutvalgsekretariatet.

Kontrollutvalgets enstemmige uttalelse:

Ålesund brannvesen KF sitt regnskap for 2010 blir godkjent.

SAK 11/11

REGNSKAP 2010 – MØRE OG ROMSDAL 110 – SENTRAL

Innstilling datert 30.05.2011 frå kontrollutvalgsekretariatet.

Kontrollutvalgets enstemmige uttalelse:

Møre og Romsdal 110-sentral sitt regnskap for 2010 blir godkjent.

Svein Inge Alnes
leder
(sign.)

Eva Høeg-Krohn
medlem
(sign.)

Kjell Godø Dyb
medlem
(sign.)

Kjell Tore Bondevik
varamedlem
(sign)

SUNNMØRE
KONTROLLUTVÅLSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalget

Dato: 15.09.2011

SAK 13/11
FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT NR. 1/2011 - PRAKTISERING AV
REGELVERKET FOR OFFENTLIGE ANSKAFFELSER I ÅLESUND
KOMMUNALE EIGEDOM KF

Som vedlegg følger:

- Forvaltningsrevisjonsrapport nr. 1/2011

Forvaltningsrevisjonsrapporten har sin bakgrunn i vedtak i kontrollutvalg og bystyre og inngår i plan for forvaltningsrevisjon for valgperioden 2007 til 2011. En god praktisering av Lov om offentlige anskaffelser er en svært viktig oppgave for kommunene.

I Bahrs kommentarutgåve til lova går det fram:

I utgangspunktet innebærer plikten til å basere alle anskaffelser på forretningsmessighet også en plikt til ikke å ta utenforliggende hensyn i anskaffelsesprosessen. Historisk har det imidlertid vært knyttet vekslende grad av interesse til å benytte offentlige anskaffelsesvirksomhet som et politisk virkemiddel, særlig i distrikts- og næringspolitikken, men også for å ivareta andre samfunnsmessige hensyn. I forarbeidene til lov om offentlige anskaffelser ble det pekt på at internasjonale avtaler satte klare begrensninger for en slik virkemiddelbruk. Slike hensyn ville dessuten lett komme i konflikt med ønsket om mest mulig effektive anskaffelser.

I den grad man skal koble andre hensyn inn i anskaffelsespolitikken ble det derfor understreket at de samfunnsmessige krav som eventuelt stilles, systematisk må vurderes ut fra hensiktsmessighet og mulige konsekvenser for målsettingen om å foreta effektive og profesjonelle anskaffelser. Departementet fulgte opp dette ved å peke på at et regelverk som i for stor grad prioriterer andre hensyn enn de forretningsmessige, vil hindre oppdragsgiver i å opptre profesjonelt og gi uklare retningslinjer for hvordan konkurranser om offentlige kontrakter skal foregå

Ålesund kommune er ansvarlig for en grunnleggende tjenesteproduksjon, utøvelse av offentlig myndighet og forvalter store felles verdier. Det er derfor nødvendig å sikre at allmennheten har tillit til at kommunen har en høy etisk standard i sin virksomhet. Et viktig virkemiddel for å understøtte høy etisk standard er reglene om offentlige innkjøp.

Rapporten tar innover seg formålet og regelverket for offentlige anskaffelser. Den tar for seg datagrunnlag og metode relatert til anskaffelser i Ålesund Kommunale eignedom KF, innkjøpsrutiner og hvordan regelverket blir praktisert i foretaket.

Det går fram av kapittel 7, oppsummering og konklusjon at det bør etableres rutiner for å oppfylle kravet om å føre egne anskaffelsesprotokoller, og journalføring av arkivposter i forbindelse med anskaffelser.

Det er revisjonens vurdering at foretaket har hatt feil praktisering når det gjelder utlysning av rammeavtaler, samt uklare rutiner for avrop av rammeavtalene. Når det gjeld beregning av terskelverdier, må man se enkeltoppdragene innenfor et område i sammenheng og summere dette over det tidsrom avtalen skal gjelde for. Når det gjelder direkteanskaffelser er det enkelte leverandører som har hatt relativt store leveranser utan at disse har vært gjenstand for konkurranse.

På bakgrunn av ovenstående legger en saka fram for kontrollutvalget med forslag om slik

innstilling:

Det blir vist til kapittel 7, oppsummering og konklusjon i rapporten. Med utgangspunkt i dette må det iverksettes ytterligere tiltak og rutiner for å etterleve regelverket for offentlige anskaffelser.

Harald Rogne
daglig leder

SUNNMØRE
KONTROLLUTVÅLSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalget

Dato: 15.09.2011

SAK 14/11
BUDSJETTKONTROLL 1. TERTIAL 2011

Som vedlegg følger:

- Sakspapir sak 064/11 frå Ålesund bystyre

Formell bakgrunn for rapportering

Av budsjettforskriftene §10 går følgende fram:

"Administrasjonssjefen, eventuelt kommune- eller fylkesrådet, skal gjennom budsjettåret legge fram rapporter for kommunestyret eller fylkestinget som viser utviklingen i inntekter og innbetalinger og utgifter og utbetalinger i henhold til det vedtatte årsbudsjett. Dersom administrasjonssjefen eller kommune- eller fylkesrådet finner rimelig grunn til å anta at det kan oppstå nevneverdige avvik i forhold til vedtatt eller regulert årsbudsjett, skal det i rapportene til kommunestyret eller fylkestinget foreslås nødvendige tiltak"

Av kommentarene til § 10 går det fram at det skal skje rapportering til kommunestyret om den faktiske utviklinga i inntekter og utgifter sett i forhold til de inntekter og utgifter som er ført opp i årsbudsjettet. Rapporteringa skal skje med jevne mellomrom og minimum to ganger i året. Ved tilstrekkelige avvik skal det settes i verk tiltak. Med tiltak menes ikke bare justeringar av de oppførte inntekter og bevilgninger som er nødvendig for å sikre/opprettholde kravet om balanse i årsbudsjettet, men også mulige tiltak innenfor budsjetttrammene som f.eks. å endre innhold i det kommunale tjenestetilbudet.

Generelt sett bør kommunene fastsette regler for omfang og hyppighet av regnskapsrapportering i løpet av året. Det bør også gå fram på hvilket nivå det skal rapporteres. De ulike nivåene bør få regnskapsrapportering på sitt respektive nivå. Kommunestyret må få rapportering på same nivå som det vedtatte budsjett. Det bør også foreligge et system for periodisering av utgifter og inntekter.

Når det gjelder investeringsbudsjettet, så bør rapporteringa også innholde verbale kommentarer til forskyvninger som følge av tidlig eller sein byggestart, framdrift, kostnadsoverslag, finansieringsplan og bevilgninger.

Det bør også legges fram en rapporteringsversjon med samme spesifikasjonsgrad som kommunestyrets budsjettvedtak da med budsjettskjema 1A, 1B 2A og 2B (driftsbudsjettet- og investeringsbudsjettet).

Summert innrapportert merforbruk for Ålesund kommune er anslått til 49.8 mill. kroner hittil i 2011. Virksomhetene og enhetene melder om et merforbruk på 26,4 mill. kroner og hvor de største avvikene gjelder virksomhetsområdene stab og interne tjenester og virksomhetsområde skole/sfo. Av avviket på 10,8 mill. kroner ved stab og interne tjenester, relaterer 10 mill. kroner seg til anslag merforbruk vedr. utbetalinger til private barnehager.

Innenfor området Skatt, finans og rammetilskudd er det anslått en årsprognose som tilsier et merforbruk på 23,4 mill. kroner. Dette er en økning på 10 mill. kroner siden februarrapporteringen og som skyldes et nytt og lavere anslag på refusjoner for ressurskrevende tjenester, går det fram av saksdokumentene.

Det går videre fram at utbyttet frå Tafjord Kraft AS kan bli 14 mill. kroner lavere enn det som er forutsatt i budsjettet. Det er lagt inn en overføring frå driften til investeringsbudsjettet på 20 millioner kroner som kan omdisponeres.

Det går fram at flere virksomheter kan gjøre innsparingar i i løpet av året og dermed redusere det varslede merforbruket. Rådmannen antar derfor at merforbruket blir mindre enn det som framgår av årsprognosen. På trass av mulige innsparingar vil det bli satt i verk tiltak for å kutte kostnader eller øke inntekter. Rådmannen vil derfor til neste tertialrapportering legge fram forslag til hvilke innsparingstiltak som kan gjennomføres for at regnskapet ikke skal komme ut med et merforbruk.

På bakgrunn av ovenstående legger en saka fram for kontrollutvalget med forslag om slikt

vedtak:

1. Kontrollutvalget tar budsjettkontroll 1. tertial 2011 til orientering.
2. Kontrollutvalget vil følgje med i den økonomiske utviklinga og se hvilke innsparingstiltak som blir gjennomført.

Harald Rogne
daglig leder

ÅLESUND KOMMUNE

SAKSPAPIR

BUDSJETTKONTROLL 1. TERTIAL 2011

Dokumentinformasjon:

<i>Saksbehandler:</i> Ole Kristian Arntsen <i>Tlf:</i> 70 16 29 37 <i>E-post:</i> postmottak@alesund.kommune.no	<i>ArkivsakID:</i> 11/1122 <i>JournalID:</i> 11/32455 <i>Arkiv:</i> K1-151, K3-&58	<i>Avgjøres av:</i> B
--	--	------------------------------

Politisk behandling:

<i>Organ:</i> ÅLESUND FORMANNSKAP	<i>Møtedato:</i> 06.06.2011	<i>Sak nr.</i> 059/11
ÅLESUND BYSTYRE	16.06.2011	064/11

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
25.05.2011	Avvik pr virksomhet og -område.rtf	457718

Utrykte dokumenter i saken:

Budsjettrundskriv nr. 04/2011 fra rådmannen.

Saksopplysninger:

I henhold til Ålesund kommunes budsjettreglement skal formannskapet og bystyret ha fremlagt budsjettkontrollrapporter pr. 30. april (1. tertial) og 31. august (2. tertial), samt årsrapportering pr. 31.12. Rådmannen har derfor bedt alle virksomheter og enheter om å utarbeide en årsprognose basert på regnskapstall pr. april og ut fra andre forhold som vil påvirke regnskapet i løpet av året. Ut fra rapporterte tall fra den enkelte virksomhet og enhet, er det gjort oppsummering til prognoser for virksomhetsområde.

Egen sak om tertialrapportering vedrørende driftsavtalene og tjenestedata går parallelt til formannskapet. I tillegg skal sakene også sendes til komiteene for å gis mulighet til uttalelse eller merknad før formannskapets vedtak.

Alle virksomhetene og enhetene har utarbeidet årsprognose og sammenholdt denne med sitt årsbudsjett. Saksutredningen skjer i forhold til virksomhetsområder, men med referanser til enkeltvirksomheter der hvor det er nødvendig for å forklare rapporterte avvik. Innenfor de

forskjellige virksomhetsområdene kan det være meldt både positive og negative avvik. Oversikt over avvik pr. virksomhet og enhet vises i vedlegg 1.

I tabellen nedenfor er årsprognosene som virksomhetene og enhetene har levert summert innenfor virksomhetsområder:

	Budsjett 2011	Budsjett 2011 (just.)	Årsprogn. 2011	Avvik
19 STAB OG INTERNE TJENESTER	435 802	435 886	446 648	10 762
21 SKOLER/SFO	428 944	428 944	438 333	9 389
22 BARNEHAGER	73 897	73 897	72 999	-898
29 UNDERVISNING - ANNET	31 093	31 093	31 354	261
31 HJEMMETJENESTER	329 587	329 539	331 385	1 846
32 SYKEHJEM	307 513	307 477	310 344	2 867
34 HELSE- OG SOSIALE TJENESTER	180 961	180 961	181 792	831
49 KULTUR	101 366	101 366	101 187	-179
59 TEKNISK OG FELLES DRIFT	40 498	40 498	42 003	1 505
SUM VIRKSOMHETER/ENHETER	1 929 661	1 929 661	1 956 045	26 384
90 SKATT, FINANS OG RAMMETILSKUDD	-1 929 661	-1 929 661	-1 906 246	23 415
TOTALT (merforbruk)	0	0	49 799	49 799

tall i hele tusen

Summert er innrapportert merforbruk anslått å bli 49,8 mill. kroner for 2011. Virksomhetene og enhetene melder om et merforbruk på totalt 26,4 mill. kroner og hvor de største avvikene gjelder virksomhetsområdene *stab og interne tjenester* og *virksomhetsområde skoler/sfo*. Av avviket på 10,8 mill. krone ved *stab og interne tjenester*, relaterer 10 mill. kroner seg til anslag på merforbruk vedr. utbetalinger til private barnehager.

Innenfor området *Skatt, finans og rammetilskudd* er det anslått en årsprognose som tilsier et merforbruk på 23,4 mill. kroner. Dette er en økning på 10 mill. kroner siden februar rapporteringen og som skyldes et nytt og lavere anslag på refusjoner for ressurskrevende tjenester.

Videre følger en nærmere forklaring på avvikene innenfor de forskjellige virksomhetsområdene:

19 Stab og interne tjenester

Forventet merforbruk på 10,8 mill. kroner innenfor dette virksomhetsområdet, skyldes i all hovedsak høyere beregnede overføringer til private barnehager enn budsjettet. Denne budsjettposten er tillagt enhet for *Fag og forvaltning*, slik at avviket fremkommer der. De øvrige enhetene og interne virksomheter melder kun om mindre avvik, bortsett fra Personal og lønn som melder om et positivt avvik på 0,6 mill. kroner.

21 Skoler/SFO

Samlet melder skolene i sin prognose om et negativt avvik på 9,4 mill. kroner i forhold til tildelt budsjetttramme. I all hovedsak er det høyere lønnsutgifter som bidrar til det negative

avviket. Når skolene forklarer avvikene, knytter det meste seg til høyere utgifter til spesialundervisning og elever med spesielle behov.

22 Barnehager

Barnehagene forventer et mindreforbruk på 0,9 mill. kroner. Det er kun mindre avvik innenfor den enkelte barnehage som til sammen utgjør denne summen. Det er i første rekke lavere utgifter til lønn enn budsjettert som er forklaringen på avviket.

29 Undervisning - annet

Virksomhetsområde forventer et merforbruk på 0,3 mill. kroner. Det kan nevnes at *Voksenopplæringen* forventer et mindreforbruk på 1 mill. kroner mens *PPT* ser ut til å få et merforbruk på 1 mill. kroner.

31 Hjemmetjenester

Hjemmetjenestene melder om et merforbruk på 1,8 mill. kroner. De største negative avvikene er meldt fra virksomhetene Sentrum, Gåseid, Blindheim og Spjelkavik. Avviket ved Sentrum skyldes bl.a. økte utgifter til omsorgslønn. Avviket ved Gåseid skyldes i første rekke vannskade på boenhet som har medført bemanningsmessige utfordringer med dertil hørende høyere lønnskostnader. Avvikene ved Blindheim og Spjelkavik kommer som følge av bl.a. nye brukere med brukerstyrt personlig assistanse (BPA).

32 Sykehjem

Sykehjemmene melder om merforbruk på 2,9 mill. kroner. Det er ved *Aspøy omsorgssenter* det største avviket ligger. Ved *Aspøy omsorgssenter* forklares avviket i hovedsak med høye utgifter forbundet med innleie av vikarer og til bruk av overtid. Også Blindheim omsorgssenter og Spjelkavik omsorgssenter har negative avvik og forklarer dette med økte utgifter til ressurskrevende tjenester.

34 Helse- og sosiale tjenester

Totalt blir det prognostisert et merforbruk på 0,8 mill. kroner. Merforbruket er i første rekke ved virksomhet *Barn og unge ytre bydel*. Det er spesielt økte utgifter til omsorgslønn som er årsak til avviket.

49 Kultur

Virksomhetsområdet viser totalt sett en prognose som gir et mindreforbruk på 0,2 mill. kroner. Det er kun mindre avvik innenfor de forskjellige virksomhetene tilhørende dette virksomhetsområdet.

59 Teknisk og felles drift

Virksomhetsområde viser totalt sett et merforbruk på 1,5 mill. kroner. Virksomhet Veg, anlegg og park (VAP) varsler et merforbruk på 2,6 mill. kroner, mens Plan og bygning og VAR viser et mindreforbruk. VAP har levert en årsprognose som viser ytterligere 2 mill. kroner i merforbruk siden forrige rapportering. Dette som følge av ny beregning av kostnader til vegvedlikehold.

90 Skatt, finans og rammetilskudd

Det er i årsprognosen lagt inn en mindreinntekt på 13,4 mill. kroner. I hovedsak skyldes dette mindre inntekter fra utbytte Taffjord Kraft enn budsjettert.

Vurdering:

Årsprognosen som de fleste virksomhetene og enhetene har utarbeidet er under forutsetning av at utgiftsnivået pr. april holder seg ut året. Noen virksomheter har imidlertid lagt inn innsparinger for å redusere det negative avviket. Mange flere virksomheter kan imidlertid gjøre innsparinger i løpet av året og dermed redusere det varslede merforbruket. Rådmannen antar derfor at merforbruket blir mindre enn det som framgår av årsprognosen (tabell side 2 og vedlegg 1).

For de fleste virksomhetene som varsler merforbruk, er avviket på et håndterbart nivå. Her bør det være mulig å gjøre endringer i driften for å oppnå besparelser uten at dette går ut over tjenestetilbudet. Noen virksomheter har imidlertid store avvik og må gjøre betydelige endringer i tjenesteproduksjonen for å holde sine budsjetttrammer. For disse virksomhetene må det gjøres nærmere vurderinger av driften og om denne er iht. driftsavtalen. Dette gjelder spesielt mange skoler og hvor det helt klart er nødvendig med ekstraordinær oppfølging.

Omlegging til ny finansieringsordning for private barnehager, og en foreløpig beregning av hva dette vil medføre av utbetalinger fra Ålesund kommune, tilsier en manglende budsjettdekning på om lag 10 mill. kroner. Det er kommet inn klager fra mange av de private barnehagene på tildelingen av tilskudd. Behandlingen av disse klagenes kan medføre en ny beregning av tilskuddene, noe som igjen kan gi økte kostnader for kommunen.

Det er behov for et ekstra vedlikehold av veiene etter en lang vintersesong. Værforholdene har tært hardt på veiene og disse må utbedres med om lag 3 mill. kroner ut over normalt vedlikehold.

Endelig beregning av refusjon for ressurskrevende tjenester for 2010 ble klar i april og viser et langt lavere nivå enn tidligere antatt. Budsjettet for 2011 baserer seg på budsjettet fra 2010. Rapporteringen for 2010 (som er gjennomført i mars/april 2011) tyder på at refusjonen også i år blir lavere enn budsjett. I tillegg praktiseres regelverket slik at prisjustering av innslagspunktet fra 2010 til 2011 gis tilbakevirkende kraft, noe kommunene taper ytterligere på. Inntektstapet i forhold til budsjett anslås til ca. 10 mill. kroner.

Årsresultatet fra Taffjord Kraft tilsier at med en normal utbytteprosent vil dette gi Ålesund kommune ca. 57 mill. kroner i inntekter. Dette er 14 mill. kroner lavere enn hva som er forutsatt brukt i driftsbudsjettet. Det er imidlertid lagt inn en overføring fra drifts- til investeringsbudsjettet på 20 mill. kroner som kan omdisponeres. Det betyr imidlertid lavere egenfinansiering på investeringer og økte rente- og avdragsutgifter på sikt.

Skatteinngangen pr. utgangen av april var for Ålesund kommune bedre enn budsjettert. Også på landsbasis har skatteinngang vært høyere enn forutsatt. I revidert nasjonalbudsjett forventer regjeringen høyere skatteinntekter for kommunene på 1,3 mrd. kroner. Disse midlene får kommunene beholde for å dekke opp kostnader til lønnsoppgjøret som ble dyrere enn forutsatt i statsbudsjettet. Det er beregnet at lønnsoppgjøret ble 1,7 – 2,0 mrd. kroner dyrere. Det er derfor nærliggende å forvente at ekstra kostnader til lønnsoppgjøret blir høyere enn

forventet skatteinntang også for Ålesund kommune. (Det er foreløpig ikke gjort beregninger for dette og det er i årsprognosen ikke lagt inn tallstørrelse som viser underdekningen.)

Konklusjon med begrunnelse:

Utarbeidet årsprognose basert på regnskapstall pr. 30.04. og andre kjente forhold, viser et forventet merforbruk hos virksomhetene og enhetene på 26,3 mill. kroner. I tillegg vil det bli mindreinntekter fra utbytte og refusjoner fra ressurskrevende tjenester på til sammen 23,4 mill. kroner. Samlet negativt avvik er derfor anslått til 49,8 mill. kroner.

Lønnsoppgjøret ble 1 % dyrere enn hva som var lagt til grunn i statsbudsjettet og som også Ålesund kommune la til grunn ved sin budsjettering av lønnsutvikling i 2011. Det er imidlertid bedre skatteinntang enn budsjettet, både på landsbasis og for kommunen, noe som forventes å dekke deler av merkostnadene ved lønnsoppjøret.

I budsjettavviket på 49,8 mill. kroner ligger det noen faktorer som med stor sannsynlighet vil inntre. Det er:

- høyere utbetalinger til private barnehager	10 mill. kroner
- lavere inntekter fra staten vedr. ressurskrevende tjenester	10 mill. kroner
- lavere inntekter fra utbytte	14 mill. kroner

Erfaringsmessig er virksomhetene veldig forsiktig i sin prognostisering. Dvs. at det er en tendens til å rapportere for høyt negativt avvik eller for lite positivt avvik. Ut fra dette er det grunn til å forvente et bedre resultat enn hva prognosen tilsier for virksomhetene. De senere år har resultatet hos virksomhetene vært 10-15 mill. bedre enn anslått i prognosene gjennom året.

I budsjettet ligger en overføring fra drift til investering på 20 mill. kroner som egenfinansiering til investeringsprosjekter. Alternativt kan dette lånefinansieres i investeringsbudsjettet og det blir da frigjort 20 mill. kroner i driftsbudsjettet. Rådmannen vil også vurdere å foreslå reduksjoner i investeringsbudsjettet som alternativ til økt lånefinansiering.

Selv etter en forutsetning om et bedre resultat fra virksomhetene på 15 mill. kroner, og at det ikke blir overført 20 mill. kroner til investeringer, vil budsjettavviket være på 15 mill. kroner. Det er derfor helt nødvendig å få satt i verk tiltak for å kutte kostnader og/eller øke inntekter. Det er vanskelig å se for seg at dette kan skje uten et vist omfang av redusert kvalitet eller kvantitet på tjenestene. Rådmannen vil derfor til neste tertialrapportering legge frem forslag til hvilke innsparingstiltak som kan gjennomføres for at regnskapet ikke skal komme ut med et merforbruk.

Det er behov for midler til ekstra vegvedlikehold, tilføring av midler til virksomheter med ressurskrevende tjenester med mer. Rådmannen finner det imidlertid ikke forsvarlig å bruke midler fra disposisjonsfond i en situasjon der det blir meldt negativt avvik i årsprognosen på samlet 49,8 mill. kroner og hvor det samtidig er behov for å gjennomføre innsparingstiltak.

Rådmannens innstilling:

1. Ålesund bystyre tar budsjettkontroll pr. 1. tertial 2011 til orientering.

2. Rådmannen skal ved 2. tertial foreslå innsparingstiltak hvis ny årsprognose fortsatt viser et betydelig merforbruk.

Formannskapetets tilråding

06.06.2011

Som rådmannens innstilling.

Votering:

Rådmannens innstilling enstemmig tilrådd.

ÅLESUND KOMMUNE

SAKSPAPIR

RAPPORTERING FINANSFORVALTNINGEN PR. 30.04.2011

Dokumentinformasjon:

<i>Saksbehandler:</i> Sverre Naalsund <i>Tlf:</i> 70 16 29 29 <i>E-post:</i> postmottak@alesund.kommune.no	<i>ArkivsakID:</i> 08/845 <i>JournalID:</i> 11/31680 <i>Arkiv:</i> K1-212	<i>Avgjøres av:</i> B
---	---	------------------------------

Politisk behandling:

<i>Organ:</i> ÅLESUND FORMANNSKAP	<i>Møtedato:</i> 06.06.2011	<i>Sak nr.</i> 058/11
ÅLESUND BYSTYRE	16.06.2011	065/11

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
18.05.2011	Vedlegg 1.pdf	455622
18.05.2011	Vedlegg 2.pdf	455623
18.05.2011	Vedlegg 3.pdf	455624
18.05.2011	Vedlegg 4.pdf	455625
18.05.2011	Vedlegg 5.pdf	455626
18.05.2011	Vedlegg 6.pdf	455627
18.05.2011	Vedlegg 7.pdf	455628

Utrykte dokumenter i saken:

Ingen.

Saksopplysninger:

Iht. kommunens finansreglement skal det legges fram rapport som viser status for kommunens finansforvaltning pr. 1. tertial og pr. 2. tertial. I tillegg skal det etter årets utgang legges fram en rapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året. Dette er også regulert gjennom Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

Vedleggene gir detaljert oversikt over plasseringer og posisjoner for verdipapirporteføljen og låneporteføljen. Videre inneholder vedleggene avkastningstall på plasseringer pr. aktivaklasse

og informasjon om lånerenter og gjenværende løpetid på rentebytteavtaler og underliggende lån m.m.. Rapporteringen er samlet for Ålesund kommune med kommunale foretak.

Vurdering:

Verdipapirportefølje

Plassering av ledig likviditet utgjorde pr. 30.04.2011 totalt 817 mill. kroner og er spredt på flere banker, fondsselskap og livsforsikringsselskap (vedlegg 1). 30 % av midlene er plassert hos hovedbankforbindelsen på rapporteringstidspunktet.

Likviditetsplasseringene har samlet hatt en avkastning så langt i 2011 på 1,01 % (vedlegg 2). Dette er en meravkastning på 0,28 % målt mot referanseindeksen (statssertifikatrente 3 mnd. og 6 mnd.).

	30.04.2011	31.12.2010
Likviditetsbeholdning	822 mill. kr.	817 mill. kr.
Avkastning	1,01 %	2,89 %
Benchmark	0,73 %	2,25 %
Differanse	0,28 %	0,64 %

Ledig likviditet definert for mellomlang forvaltning har en noe høyere risiko og det er derfor gitt ytterligere rammer og begrensninger i tillegg til kort likviditet. Vedlegg 3 viser at forvaltningen har vært innenfor rammene.

Risikoeksponeringen for likviditetsplasseringene har vært stabil så langt i år. Midlene er fordelt på flere forskjellige banker, pengemarkedsfond og obligasjonsfond. Midlene plassert i aktivaklassen "Mellomlang – Obligasjonsfond" er noe mer følsom for endring i markedsrenten enn de øvrige plasseringene, men disse midlene utgjør kun 17 mill. kroner.

Låneportefølje

Kommunens brutto lånegjeld (inkl. kommunale foretak) er pr. 30.04.2011 på 3.120 mill. kroner. Gjelden fordeler seg slik på de ulike lånetypene:

Passivaklasse	Beløp	Fordeling
Obligasjonslån	130	4 %
Sertifikatlån	700	23 %
Banklån	2 290	73 %
Totalt	3 120	100 %

beløp i mill. kroner

Den langsiktige gjelden blir i all vesentlighet lånt inn til 3 mnd. rentevilkår. Rentebytteavtaler blir benyttet for å oppnå faste rentebetingelser på låneporteføljen og for å oppfylle kommunens krav i finansreglementet om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnadene. Vedlegg 4 viser langsiktig gjeld fordelt på de ulike lånene, samt hvilke rentebytteavtaler som er knyttet til låneporteføljen.

I henhold til gjeldende finansreglement er handlingsrommet for rentebinding på låneporteføljen at den skal ligge mellom 1 og 5 år. Strategien er å ha en gjenværende

rentebinding på låneporteføljen på 3 år. Pr. 30.04.2011 er denne på 2,99 (rentedurasjon vedlegg 5).

Pr. 30.04.2011 er referanseindeksen (3 år swaprente) til låneporteføljen på 3,89 %. Gjennomsnittlig rente på låneporteføljen pr. samme tidspunkt er 4,11 % (se vedlegg 6). Lånerenten på vår låneportefølge er 0,22 % høyere enn referanseindeksen. Markedsrentene har vært lave etter finanskrisen men markedet forventer en økning i korte og lange renter. De fleste rentebytteavtalene våre ble inngått før finanskrisen, og med stigende renter vil markedsverdien på rentebytteavtalene våre øke.

	30.04.2011	31.12.2010
Brutto gjeld	3120 mill. kr.	3040 mill. kr.
Gjeldsrente	4,11 %	4,12 %
Benchmark	3,89 %	3,36 %
Differanse	0,22 %	0,76 %
Durasjon	3,24 år	2,99 år

Pr 1.tertial er 18,6% av vår låneportefølge flytende mens 81,4% er fast gjennom rentebytteavtaler.

Kommunen vil kun i liten grad være utsatt for høyere renteutgifter ett år fram i tid ved en renteoppgang. Dette skyldes at andelen lån på flytende betingelser er omtrent lik stor som likviditet som forvaltes til flytende rentebetingelser (netto gjeldsbetraktning). Ut over ett års horisont vil det imidlertid medføre økte netto renteutgifter da både ny gjeld kommer til og at løpende rentebytteavtaler utløper.

Økonomiske konsekvenser:

Økonomiske konsekvenser (budsjettavvik) knyttet til plasseringer og lån blir omtalt i budsjettkontrollene og årsmelding. Finansrapporteringen skal si noe om forvaltningen er innenfor de rammer som er satt og om det er avvik i forhold til strategien.

Det har i 2010 vært en diskusjon med kommunerevisjonen om hvorvidt markedsverdier på noen rentebytteavtaler (swapsjoner og renteswaper som endres) bør bokføres til markedsverdier. Det er i 2010 valgt å bokføre negative markedsverdier på swapsjonsavtalene i driftsregnskapet. Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) har satt dette på dagsorden for 2011 og vil utarbeide en regnskapsstandard på området og som vil bli gjeldende for alle kommuner. Vedlegg 7 viser markedsverdiene på alle rentebytteavtaler pr. 30.04.2011 og pr. 31.12.2010. Disse verdiene endrer seg i takt med renten og gjenværende løpetid på rentebytteavtalene. Markedsverdien pr. 31.12.2010 var -120 mill. kroner og verdien pr. 30.04.2011 er på -82 mill. kroner, det vil si at markedsverdien har steget med 38 mill. kroner i perioden. Negativ markedsverdi pr. 31.12.2010 og 30.04.2011 på 23 mill. kroner knyttet til swapsjoner er allerede tatt inn i regnskapet.

Juridiske konsekvenser:

Ingen.

Andre driftsmessige eller organisatoriske konsekvenser:

Likviditetsbeholdningen har svingt mellom 500 og 800 mill. kroner så langt i 2011. Årets låneopptak er ikke gjennomført, med unntak av Startlån i Husbanken.

Konklusjon med begrunnelse:

Avkastning fra ledig likviditet er pr 1.tertial på 1,01 %. Dette gir en meravkastning på 0,28 % målt mot referanseindeksen (statssertifikatrente 3 mnd. og 6 mnd.).

Gjennomsnittlig lånerente pr. 30.04.2011 er 4,11 % og målt mot referanserenten er dette et negativt avvik på 0,22 %.

Det er i perioden ingen avvik i forhold til de rammer og begrensninger som er satt for forvaltningen av ledig likviditet og låneporteføljen.

Nytt finansreglement vedtatt av bystyret 16. desember 2010 tillater ikke bruk av opsjoner i rentestyringen av låneporteføljen. Tidligere finansreglement tillot bruk av opsjoner i rentestyringen. To kontrakter av type swaption (se vedlegg 4) ble inngått i hhv. 2006 og 2007 og har negativ verdi som følge av fall i markedsrenten. Kontraktene utløper i 2015 og 2016. Det vil ikke være gunstig å gå ut av disse kontraktene før de har en nøytral verdi eller andre porteføljemessige vurderinger tilsier dette.

Rådmannens innstilling:

Ålesund bystyre tar rapporteringen av finansforvaltningen pr. 30.04.2011 til orientering.

Formannskapetets tilråding

06.06.2011

Som rådmannens innstilling.

Votering:

Rådmannens innstilling enstemmig tilrådd.